

گزارشی از سرشماری تابستانه حیات وحش در طالقان

«دوربین کشی» در گردنه‌های وحشی

سرشماری حیات وحش در تابستان و زمستان هر سال انجام می‌شود ◀ کفش محیط بانان برای گشت‌زنی‌های طولانی مناسب نیست

افزایش تعداد دام‌های غیر مجاز در مراتع، حیات وحش را برای رسیدن به آب دچار مشکل کرده است

عکس‌ها، تصویرهای حسن/شهرزاد

فروغ فکری از سلاطین صخره، یله داده‌اند روی سختی سنگ‌ها، در آرامش کوه‌های طالقان، صبح است و ستیغ آفتاب کوه را شکافته، کل و بزها، سلطان بلانمناغ صخره‌ها و گونه غالب در ۷۵ هزار هکتار از اراضی منطبقه‌اند. باید تا آفتاب کوه‌ها را بگل نکرده به فکر چرا باشند. در گرمای بی‌دریغ تابستان و کمی عولفه، باید برای زنده ماندن تلاش کنند مانند پلنگ‌ها، خرس‌ها، گرگ‌ها، سیاه‌گوش‌ها و مانند‌ها، کرکس، عقاب و کبک‌دری که همه همین جادر کنار هم زندگی می‌کنند. در گردنه‌هایی که آبی آسمان پس‌زمینه‌شان است و مردانی که صبح و شبشان در جاده‌های پرپیچ‌وخم می‌گذرد، وقت سرشماری تابستانه حیات‌وحش است. وقت دوربین کشیدن محیط بانان در گردنه‌های شاه البرز، میان بوته‌ها و سایه‌های سنگی، تا دانه‌دانه حیوانات را بشمرند. مردان مقابل سازمان حفاظت‌از محیط‌زیست طالقان صف کشیده‌اند تا هر دو نفر سوار بر خودرو یا ترک موتور راهی کوه شوند. منطقه تقسیم‌بندی شده و هر دو مرد به قسمت مشخصی می‌روند، با دوربین چشمی و عکاسی، جی‌پی‌اس و جیره روزانه، تا وقتی آفتاب پشت کوه‌ها نشیند بر نمی‌گردند.

دره‌هایی ۱۵۰ قلاده پلنگ

طاعون دو سال قبل خاطره مشترک و ناراحت‌کننده اغلب مردانی است که وسایل‌شان را برای عزیمت آماده می‌کنند. صحنه جان‌دادن حیوانات، تصویر سست‌شدن پای کل‌ها در اثر بیماری، تصویر سخت‌سال‌های اخیر، کوله‌پشتی‌شان آماده است. جیره خشکی که شامل خرما، کشمش، پنیر و حلواشکری با کنسرو تن ماهی و لوبیاست، اما از کفش‌های شان ناراضی‌اند. کفش‌هایی که مناسب گشت‌زنی‌های طولانی نیست و پای بسیاری از آنها را زخم کرده است.

ساعت به هفت‌ونیم صبح نرسیده، تمام بیست و چند مرد راهی کوه می‌شوند و این برنامه ۳ روز ادامه خواهد داشت. هر کدام به مقصدی جدا می‌روند و این رفتن‌ها چند ساله است که برای‌شان عادت شده. دوبار در سال فصل سرشماری حیات‌وحش در کل کشور است. سرشماری زمستانه تا قبل از اسفند ماه تمام شده و سرشماری تابستانه که سال‌های قبل در تیرماه بود، امسال به شهر پورماه موکول شده. بیش از ۱۰ گروه که دو گروه از آنها به کوهستان‌های بلندبالای منطقه می‌روند و شب را هم همان‌جا می‌گذرانند تا صبح زود به رامشان ادامه دهند و حیوانی از شمارش نیفتد.

«همه می‌گفتند این‌جا پلنگ دارد اما نتوانسته بودیم ببینیم تا این‌که در سال‌های اخیر در سرشماری به آمار ۱۵ قلاده پلنگ دست پیدا کردیم. قلمرو پلنگ بسیار گسترده است و همین هم کار ما را دشوار می‌کند.» حشمت‌الله کشیری، مسئول اداره محیط‌زیست طالقان حواش به زمان است که محیط بانان به موقع راهی شوند، سربازی یا پاهای ورم کرده مقابل در ورودی آتاقش ایستاده. شب قبل زنبور پایش را گزید و ورم به زانوهار رسیده. کشیری چشمش به سرباز است و می‌گوید ۵،۶ سالی است که توجه به سرشماری بیشتر از سال‌های قبل است.

زمانی که مردم چشم انتظار دیدن پلنگ بودند و کسی نمی‌دانست چه تعداد پلنگ در این دره‌ها روزی به شب می‌رساند. تعداد حیوانات در سال‌های اخیر بیشتر شده. این ارتام محیط بانان می‌گویند، برای همین در امن است و زاد و ولد در میان‌شان زیاد. خرس‌ها هم حال‌وهوای خودشان را دارند و این‌جا زندگی برای‌شان خوشایند است. «در زمستان گذشته حدود ۳ هزار اس‌ک بز سرشماری شد که این تعداد بسیار خوب است.»

مردان در تابستان باید تا بالای شاه البرز، ساد، کوه‌های پراچان و کوه‌های اسارا که با کوه‌های الموت قزوین هم‌مرز است، بالا بروند چون حیوانات پایین نمی‌آیند. زمستان‌ها در سفیدی پرف، هم در پای‌شان راحت‌تر دیده می‌شود و هم خوششان که برای پیدا کردن غذا به دامنه می‌آیند، خودی نشان می‌دهند و دوربین محیط بانان صحنه‌های بسیاری از نزاع و همزیستی‌شان را ثبت کرده و حالا چشمه‌های‌شان می‌درخشاند یادآوری دیدن حیوانات در طبیعتی که وحشی است.

حالا تابستان است و سرشماری دشوار. امسال پوشش گیاهی بسیار ضعیف است و کشیری نگران برای مشکل سرد سال. «امیدوارم برای عولفه در زمستان مشکل نداشته باشیم.»

آداب سرشماری پرندگان

سارها دور قله کوه می‌چرخند، چشم‌شان به دنبال ملخ است و چشمه ظرفی‌شان را دور تا دور صخره می‌گردانند تا ملخی پیدا کنند. آن‌سوتر عقابی پهنه‌افق را گرفته و به دنبال شکار است و مها در دره لمبران قلمرو امنی دارد. آسمان این‌جا از پرند خالی نمی‌شود. کبک‌های دری هم زندگی شیرینی دارند و گنجشک‌ها شاخه‌ای را از حضور خود خالی نگذاشته‌اند. سسر بر گردانی فوجی از گنجشک از مقابلت پر می‌کنند. با رقصی آهنگین و نوایی دلنشین.

سرشماری پرندگان اما آداب خودش را دارد. رسمی جهانی است که در زمانی مشخص و به صورت بین‌المللی انجام می‌شود. این راهمندی مصطفوی، رئیس اداره حیات‌وحش استان البرز می‌گوید که منتظر است تا یکی از همکاران محیط بان به دنبالش بیاید و راهی دیزان شوند. «سرشماری پرندگان در کل جهان در دی و بهمن ماه یا همان ژانویه است. در آن بازه زمانی به یک‌باره کل مناطق شمارش می‌شوند. پرندگان مهاجری داریم که از کشورهای دیگر به ایران می‌آیند یا از این‌جا به نقاط دیگر جهان کوچ می‌کنند و برای همین این اتفاق باید به صورت جهانی باشد.»

هما و عقاب شمارش نمی‌شوند، بلکه گزارشی از وضع وحوشان و زیستگاه‌های‌شان ارائه می‌شود. پرندگان مهاجر به صورت تقریبی از نیمه شهریور مهاجرت می‌کنند و قاقچ‌چیان خطرناکی هستند که در این فصل تلخ‌گذاری می‌کنند. «مسیر مهاجرتی پرندگان مشخص است، آنها در یک مسیر کاملا تعیین شده حرکت می‌کنند به جز پرندگانی که بومی منطقه‌اند.» بسیار دیده‌شده پرندگان مهاجری در بین

راه به این‌جا آمده و جاگیر شده‌اند، مانند حواصیل که چون نتوانسته به راه خودش ادامه دهد، برای مدتی این‌جا ماندگار شده و بعد رفته است. «مهاجرت برای تولیدمثل و زمستان‌گذرانی است، برای همین برای تالاب‌ها و مناطقی که آب دارند، دارای اهمیت‌اند. سمت صالحیه در نظر آباد کرج یک پهنه آبی وجود دارد که آب‌گیری شده و ۲۸۸ گونیه در آن منطقه سرشماری کرده‌ایم که این‌ها پرندگان دیگران در منطقه شکار ممنوع طالقان، پرندگان هم باید مراقب شکار چیان وقت و بی‌وقت باشند تا طعمه تور نشوند.

هیچ حیوانی به انسان حمله نکرد

از پشت فرمان هم چشمش به کوه‌هاست که می‌بادا شکاری از شمارش بماند.

«شکار؟»

بله، سالیان سه‌ساله که به کل و بز می‌گویم شکار. اصطلاح متداولی است بین ما، چون این حیوانات شکار می‌شوند، این اصطلاح را دارند. می‌خندد، با چشمانی کشیده و صورتی گرد. به رسم تمام ترکمن‌ها، عظیم داورنیا ۱۵ سال است که دل به کوه‌های طالقان داده و دست‌زن و بچه‌اش را گرفته و ساکن این‌جا شده است. سابقه کارش در محیط‌زیست به ۲۵ سال می‌رسد و روزها و شب‌های بسیاری را در دشت لار، بلور و... گذرانده و برای همین هم چشمانش دوربین است. از فاصله دور کل و بزها را می‌بیند. دوربین شکاری را درمی‌آورد و با صبوری خیره می‌شود به سختی صخره‌ها، صبوری می‌کند تا جسم کوه‌آرام شود و حیوانات در امنیت حضورش رخ نشان دهند.

سرشماری در کل کشور به همین صورت است، یعنی محیط بانان با دوربین چشمی منطقه را رصد می‌کنند و تعداد را می‌شمارند. حیواناتی مثل پلنگ و خرس جای پسی مخصوص دارند و همین هم روشی است برای سرشماری‌شان. روشی که در صد

خطایش هم‌بالاست. «جی‌پی‌اس هم دقیق نمی‌تواند عمل کند، ما فاصله بسیار زیاد از شکار محل را علامت‌گذاری می‌کنیم و برای همین هم نمی‌توان روی آن دقیق حساب کرد. اما تنها روش سرشماری همین است.» سرش را برمی‌گرداند و دوربین را به دست ما می‌دهد تا بز نگهبان را ببینیم که روی صخره‌ای آرام گرفته. نگهبانان، جلوتر از گله حرکت می‌کنند تا اگر خطری وجود دارد خبر دهند و دیگران آسیب نبینند. بالاتر از صخره‌ای که نگهبان بر روی آن نشسته، ۴ کل و بز دیگر زیر سایه آرام گرفته‌اند.

«آفتاب که بیرون بزند در سایه صخره‌ها می‌نشیند. گاهی فکر می‌کنی آنها هم سنگ هستند، در طول روز تکان نمی‌خورند. شاید برای خوردن آب بیایند. پایین، شب‌ها که هوا مهتابی باشد هم برای چریدن می‌آیند.» پایس دره، مردانی با بالودر به جان کوه افتاده‌اند. داورنیا می‌گوید بعد از سیل، آمدند تا مسیر رودخانه را هموار کنند. شکار به این سدا عادت کرده و فرار نمی‌کند اما یک حرکت مشکوک می‌تواند عامل جست‌وخیزش شود تا به بقیه خبر دهد که این‌جا ناامن است. گله‌هایی که از ۴ رأس شروع می‌شوند و گاهی تعدادشان به ۳۰ رأس می‌رسند. «یک سالی در چند نقطه دوربین شکاری نصب کردیم که یکی را در زدند. زیاد تیراندافت آن‌جا که بوی انسان بماند و یک هفته بعد از نصب دوربین تازه حیوانات به محل می‌آیند. آن دوربین‌ها هم فیلم‌های قشنگی ضبط کرده بودند.»

عظیم و ۲ نفر دیگر ساکنان همیشگی اداره محیط‌زیست‌اند. هفته‌ای یک بار به غیر از روزهای تعطیل استراحت دارند و بعد از صبح تا شب مشغول کارند. بعضی از همکاران شیفتی هستند. ۹ روز کار می‌کنند و ۶ روز استراحت یا ۱۸ روز کل و ۱۲ روز استراحت. «فدادمان خیلی کم است. به جز ما ۴ نفر، ۷ نفر نیروی شیفتی داریم، مالا علاوه بر کار عملیاتی، مسئول کارهای اداری هم هستیم و همین

هم ما را خسته می‌کند.» از بالاتر طالقان تا پایین طالقان همه شماره تلفن عظیم را دارند. هر جا اتفاقی بیفتد تماس می‌گیرند و عظیم هم راهی می‌شود. می‌خندد و می‌گوید حتی شماره همسرش را هم دارند و اگر او جواب ندهد به همسرش زنگ می‌زنند. این خبرها اغلب برای دیدن خودروهای مشکوکی است که محلی‌ها گمان می‌کنند شکارچی هستند. محلی‌هایی که محیط بانان طالقان می‌گویند بدون آنها کار پیش نمی‌رود، چون با طبیعت و حیواناتش همدل‌اند. «شکارچی از بیرون منطقه می‌آید اما خدار و شکر هیچ‌وقت تا حالا درگیری نداشتیم. همیشه کمین می‌کنیم و در لحظه‌ای که تصورش را نمی‌کنند غافلگیرشان می‌کنیم.»

عظیم و رفقای دیگرش بارها همراه شکارچی‌های قانونی شده‌اند. شکار چپانی که مجوز دارند. «هر سال مجوزهایی برای شکار صادر می‌شود. مثلا می‌گویند استان البرز اسال ۱۰ مجوز شکار کل دارد. از این تعداد ۶ رأس برای طالقان است. فراخوان می‌دهند، شکارچی‌ها ثبت‌نام و بعد قرعه‌کشی می‌کنند. بعد از این که اسم‌شان درآمد حدود ۲۰۰ هزار تومان پول می‌دهند. البته یکی از آنها می‌گفت شکار حدود ۸۰۰ تومن برایش هزینه برداشته. گوشت را خیلی وقت‌ها نمی‌خورند و برای تاسیدرمی استفاده می‌شود. خیلی فقط شاخ می‌خواهند.» در تمام این سال‌ها شکارچی حرفه‌ای ندیده می‌گوید اینها فقط گوشت‌خوارند و مرام شکار را بلد نیستند. «مجوز برای حیوانات سن بالا صادر می‌شود تا ترکیب جنسی و زندگی آنها درست شود. بزرگترین حیوانی که شکار کردند یک کل ۹ ساله بود. ۶ ساله هم داشتیم. اما جوان‌تر مجوز شکار ندارد.»

دوربین از دستش جدا نمی‌شود. در قله بز می‌بیند که بزغاله کنارش نشسته، کنار صخره‌ای که رودی میانش روان است. دره‌ها برایش خاطره روایتی با خرسی در سال‌های دور است. خرس

قهوه‌ای در دره‌ای عمیق جست زد و بی‌آن‌که حمله کند راهش را گرفت و رفت یا روزی که در ناربان رود برای نخستین بار در سال ۹۲ یک جفت پلنگ نر و ماده را هم با دید. «برف زده بود و آنها کنار هم با وقل خاصی راه می‌رفتند.»

یکی از ۳ پاسگاه محیط بانان منطقه بالای تپه است و همیشه باید ۲ محیط بان به‌صورت شیفتی آن‌جا حاضر باشند. امروز پاسگاه خالی است، چون روز سرشماری است و محیط بانان ۳ اتاق آرام نشسته در دل کوه را تنها گذاشته‌اند. عظیم تمام مدت نگاهش به گوشی تلفنش است. این‌جا آنتن ندارد و محیط بانان هم بی‌سیم ندارند تا بتوانند با هم ارتباط برقرار کنند. «این خودش کار ما را سخت می‌کند. تمام تماس‌ها با هزینه شخصی است، آن هم این‌جا که آنتن نیست خیلی سخت است، خصوصا در زمان سرشماری. آمار گرفتن خوبه اما باید بودجه داشت و بعد هم برنامه‌ریزی درست انجام بگیرد. این آمارگیری باعث می‌شود وقتی تعداد بالای حیوانات داشته باشیم این منطقه‌ها تیراندازی ممنوع به حفاظت‌شده تغییر پیدا کند و در نتیجه امکاناتمان افزایش یابد.»

تن ماهی و لوبیا را می‌ریزد در بشقابش و همچنان که نگاهش به پنجره پاسگاه است، می‌گوید حیوان مورد علاقه‌اش مارال است. پرندای زیبا و باوقار است. «هو تا آن‌جایی که می‌دانم این‌جا شکارچی بی‌مجوز نداریم. از بیرون طالقان برای شکار می‌آیند. یا این‌جا آشنا دارند یا صیغ می‌بیند و شب می‌روند. طالقان وسیع و شکار در نزدیکی ده زیاد است. از انگوران، کلاردشت، دشت قزوین و... می‌آیند و این‌جا شکار می‌کنند. شکارچی باید یک کل بزند و بره، نباید دله باشد.» محمودی می‌گوید همین شکار چپان دیگر روستا را نشان می‌دهد که جای پای خرس‌ها همیشه در آن وجود دارد. جای پای بچه‌خرس‌هایی که با مادران‌شان برای خوردن میوه به روستا می‌آیند. «در تابستان و ماه‌های نخست پاییز، به وقت غروب، خرس‌ها به روستا می‌آیند و میوه می‌خورند. در فصل بعد کوچ می‌کنند یا بین طالقان.»

روز تمام شدند، نیسی از آفتاب پشت کوه پنهان است و نیسی دیگرش در جدال با شب. محیط بانان کم‌کم به سازمان برمی‌گردند به جز دو گروهی که فرار است شب را در دل کوه بگذرانند.

حاجیان، محیط بان جوانی است که تازه به سازمان رسیده. مسیر روستای حسن چون و کوه‌های اطرافش بوده، با موتور و همیار مسنی به منطقه رفته که دوربین کشی حرفه‌ای می‌داند و کوه‌ها را مثل کف‌دست بلد است. لیخند از لباسش نمی‌افتد. خوشحال است که بعد از ۳ ساعت پیاده‌روی توانسته‌اند ۳۰۰ کل و بز و چندین کبک دری را سرشماری و از در خرس عکس‌برداری کنند.

آفتاب، پشت کوه تمام می‌شود. محیط بان می‌گوید: «بچه‌روبه‌را ببین، مثل جغد سرش را از لای صخره‌ها بیرون آورده.»

کنار یکدیگر. هیچ دره‌ای خالی از سنگ گله و چوپان و گوسفند نیست و صدای‌شان بیچیده در دل کوهستان حیات‌وحش زابراه می‌شود برای خوردن آب. چون پای هر چشمه یک چوپان بسا گل‌های بزرگ و چند سنگ خیمه زده‌اند و حیوان می‌ترسد که خودش را برساند لب چشمه. مشکل دامداران بی‌مجوزی هستند که این دشت‌ها را رها نمی‌کنند. بعضی از آنها از راه دور آمده‌اند، به روستاهای منطقه رفته و علف‌خچر منطقه را اجاره کرده‌اند. «یک روستا مجوز ۳۰۰ رأس گوسفند را دارد، شورای روستاها این زمین‌ها را اجاره می‌دهد تا کاسب درآمد کند. فصل چرا که در بهار شروع می‌شود این دام‌ها بیش از حد در منطقه می‌آیند و امنیت منطقه را از بین می‌برند.» موهای سفید و عسای ایمان علی نشان از عمر طولانی دامداری‌اش دارد. از ۶۰ عمال چوپانی برای گله که باعث شده دامدار نمونه استان البرز باشد. «ما پروانه داریم خانم. هیچ‌وقت از پروانه خودمان تجاوز نمی‌کنیم که دام اضافه بیآوریم. اگر یک جایی تپه‌ای از عولفه شد، بذر پاشی می‌کنیم. دامداری که می‌خواهد شغلش همیشه‌باشد نباید به طبیعت فشار بیآورد، چون آن وقت دو روز دیگر مرتع ندارد که دام را برای چرا بیآورد.» دست می‌اندازد در جیب کتش و بذر عولفه وحشی بیرون می‌آورد. در جیب‌هایش مثل نقل و نبات عولفه ریخته تا هر جا که لازم دارد عولفه‌پاشد.

«کسی که به صورت غیر مجاز دام‌هایش را برای چرا می‌برد مثل بیک قاقچ‌چی می‌ماند و فرقی هم با قاقچ‌چی ندارد. وقتی دامداری مرتع را اجاره می‌گیرد، می‌گوید ۵۰۰ رأس گوسفند دارم و برای ماه مرتع اجاره می‌کند اما تا گله‌ها ۲ هزار رأس گوسفند می‌آورد. دلش برای مرتع نمی‌سوزد. بدترین ضربه را به منطقه می‌زند. گله‌دار می‌گوید اجاره دادم پس نهایت استفاده را بکنم. این گله‌داران کسانی هستند که مراقب گله‌شان نبودند و مرتع‌شان از دست رفته.» مجوز تردد دام را منابع طبیعی به‌صورت سالانه صادر می‌کند اما حالا بسیاری از زمین‌های منطقه اسیر دست چوپانان مهاجری هستند که هر کجا دام را برای چرا آورده‌اند. مراتع از دست‌شان عاصی است و حیات‌وحش هم تشنه در انتظار کسه گله از کنار رودخانه کنار برود. عظیم می‌گوید چند سالی است یکی از مشکلات عمده حیات‌وحش گله‌هایی است که همه در مها را گرفته‌اند. «بارها تذکر داده‌ایم، کسی گوشش بدهکار نیست. دامداران کمی مثل ایمان علی جعفریان دل‌شان برای مرتع و حیات‌وحش می‌سوزد. آنها فقط به فکر سود امروز‌شان هستند.»

شکار چپانی که محیط بان شدند

ساعت اقلایی اهالی روستای دیزان، ۴ بعد از ظهر را نشان می‌دهد. ساعت روی مچ دست ما هم همین طور. احمد بابا محمودی همان‌طور که چشمش به کوه طاقی لایه است، سنگ‌های حجاری شده معروف طالقان را نشان می‌دهد که ساعت اهالی منطقه است و بعد با لهجه طالقانی می‌گوید: «هیچ کس با خودش ساعت به صحران نمی‌برد.» محمودی تازه از کوه بر گشته. ۵ ساعتی است که محیط بانان منطقه است. مانند چند مرد جوان دیگر که آنها هم صبح همراه محیط بانان برای سرشماری راهی منطقه شدند. دستنی به موهایی چون کندی‌اش می‌کنند. فرنیگی باز نشسته است و عاشق طبیعت. «از صبح تا الان بی‌نگل و صد کل و بز در دره ناربان و گلبر شمردیم. خدار و شکر اوضاع خوب است. فقط کاش مهربان‌دها را ول نمی‌کردند. ما خودمان دامداریم اما اجاره‌ها اوضاع منطقه را بهم ریخته. اگر کمتر گوسفند باید به این منطقه برای حیات‌وحش بهتر است.»

تمام فصول کوه‌های طالقان را دیده و یادش می‌آید چند سال قبل که با یازن به دل کوه زده بود با پلنگ روبه‌رو شده. «خیلی نزدیک بودیم. حیوان کفر می‌کرد به سمتش شلیک می‌کنیم. یک برنو ۵۷ داشتیم یکی از همراهان جوان مان گفت تیر هوایی بنادیم اما اجازه ندادیم و حیوان آرام رفت.» به غیر از محمودی بسیاری از اهالی منطقه دل‌شان می‌خواهد همیار محیط بانان شوند. اما این همیاری شرایطی دارد، باید فرد را بشناسند و مورد اعتماد بوده و از طرفی کار بلد باشد، چون اگر دوربین را به هر کس بدهی نمی‌تواند پیدا کند. فسرر باید در دوربین کشی مهارت داشته باشد.

در این سال‌ها ۴،۲ شکارچی مجوزدار هم به محیط بانان پیوسته‌اند و تفنگ‌شان را کنار گذاشته‌اند. «تا آن‌جایی که می‌دانم این‌جا شکارچی بی‌مجوز نداریم. از بیرون طالقان برای شکار می‌آیند. یا این‌جا آشنا دارند یا صیغ می‌بیند و شب می‌روند. طالقان وسیع و شکار در نزدیکی ده زیاد است. از انگوران، کلاردشت، دشت قزوین و... می‌آیند و این‌جا شکار می‌کنند. شکارچی باید یک کل بزند و بره، نباید دله باشد.» محمودی می‌گوید همین شکار چپان دیگر روستا را نشان می‌دهد که جای پای خرس‌ها همیشه در آن وجود دارد. جای پای بچه‌خرس‌هایی که با مادران‌شان برای خوردن میوه به روستا می‌آیند. «در تابستان و ماه‌های نخست پاییز، به وقت غروب، خرس‌ها به روستا می‌آیند و میوه می‌خورند. در فصل بعد کوچ می‌کنند یا بین طالقان.»

پنهان است و نیسی دیگرش در جدال با شب. محیط بانان کم‌کم به سازمان برمی‌گردند به جز دو گروهی که فرار است شب را در دل کوه بگذرانند.

حاجیان، محیط بان جوانی است که تازه به سازمان رسیده. مسیر روستای حسن چون و کوه‌های اطرافش بوده، با موتور و همیار مسنی به منطقه رفته که دوربین کشی حرفه‌ای می‌داند و کوه‌ها را مثل کف‌دست بلد است. لیخند از لباسش نمی‌افتد. خوشحال است که بعد از ۳ ساعت پیاده‌روی توانسته‌اند ۳۰۰ کل و بز و چندین کبک دری را سرشماری و از در خرس عکس‌برداری کنند.

آفتاب، پشت کوه تمام می‌شود. محیط بان می‌گوید: «بچه‌روبه‌را ببین، مثل جغد سرش را از لای صخره‌ها بیرون آورده.»

ایمان علی، دلنگار حیات‌وحش و صیغ و همیار محیط بان است

آقای محمودی همیار محیط بان منطقه